

การออกแบบและพัฒนาสื่อ CAI

Sumai Binbai (Ed.D. in Educational Technology)

Phranakhon Rajabhat University

Airbus A320

ED Condo

Hospital

BTS

BTS

BTS

BTS

10.29

THAWICHAT

“A photographer went to a socialite party in New York. As he entered the front door, the host said 'I love your pictures - they're wonderful; you must have a fantastic camera.' He said nothing until dinner was finished, then: 'That was a wonderful dinner; you must have a terrific stove.’”

-Sam Haskins-

รูปแบบของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

1. แบบนำเสนอเนื้อหา (Tutorials)

2. แบบไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia)

3. แบบการฝึกฝน (Drill & Practice)

4. แบบสถานการณ์จำลอง (Simulation)

5. แบบเกมส์ (Games)

6. แบบเครื่องมือและสภาพแวดล้อมแบบเปิดกว้าง
(Tools and Open-ended Learning Environment)

7. แบบการทดสอบ (Test)

CAI แบบนำเสนอเนื้อหา (Tutorials)

CAI รูปแบบนี้นิยมสร้างและพัฒนากันมากที่สุด เนื่องจากเชื่อว่าคุณลักษณะของ CAI จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ลักษณะของสื่อ CAI แบบนำเสนอเนื้อหาเน้นการออกแบบบทเรียนอย่างมีโครงสร้างชัดเจนเป็นหมวดหมู่หรือเป็นบท ๆ และนำเสนอในลักษณะผสมผสานข้อความ ภาพ กราฟิก เสียง และหรือภาพเคลื่อนไหว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อม ๆ กับการแนะนำ ช่วยเหลือผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างง่ายดาย รวมทั้งมีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยคำถามแบบต่าง ๆ ทั้งแบบตัวเลือก เต็มคำ จับคู่ เป็นต้น

ใช้ในการสอนซ่อมเสริม
ได้ดีอีกทาง

CAI แบบไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia)

เป็น CAI ที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลที่ออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยคุณลักษณะของไฮเปอร์มีเดีย ซึ่งมีโครงสร้างที่ไม่เป็นเส้นตรง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเส้นทางการเรียนเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเอง ผ่านจุดเชื่อมโยง (Hyperlink) ของข้อมูลส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระจายอยู่ในเนื้อหา ผู้เรียนสามารถเลือกสืบค้นได้อย่างอิสระ เลือกเรียนเนื้อหาใดหรือจะข้ามบทใดไปก่อนก็ได้

CAI รูปแบบนี้จะอยู่ในรูปของแหล่งข้อมูลหรือฐานข้อมูลต่าง ๆ เช่น สารานุกรม (Encyclopedia Reference) ฐานข้อมูลเฉพาะด้าน กรณีศึกษา เป็นต้น

CAI แบบฝึกฝน (Drill & Practice)

เป็น CAI ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว โดยการให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะหรือฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความจำและความชำนาญ เป็นการสร้างสื่อ CAI ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาเนื้อหาจากที่เรียนด้วยวิธีการอื่น เช่น หลังจากเรียนในชั้นเรียนมาแล้ว ผู้เรียนจะมาฝึกฝนต่อผ่านหน้าจอกอมพิวเตอร์ ซึ่งมีสิ่งเร้าในรูปของคำถาม ให้ผู้เรียนได้ตอบสนองต่อคำถาม มีการเสริมแรงหรือให้ข้อมูลป้อนกลับแบบทันทีทันใด เช่น การให้ผู้เรียนจับคู่เติมคำ เลือกคำตอบแบบตัวเลือกถูกผิด หรือแบบหลายตัวเลือก

CAI รูปแบบนี้ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาคณิตศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเน้นการฝึกทักษะ เพื่อให้ชำนาญและจำได้นาน

CAI แบบสถานการณ์จำลอง (Simulation)

เป็น CAI ที่มีรูปแบบซับซ้อนกว่ารูปแบบอื่น ๆ เนื่องจากการจำลองสถานการณ์จริง โดยคอมพิวเตอร์จะเลียนแบบหรือสร้างสถานการณ์เพื่อทดแทนสภาพจริงในชีวิตประจำวัน เนื่องจากการปฏิบัติจริงบางครั้งมีราคาแพง และหรืออันตราย เช่น การจำลองสถานการณ์การจับเครื่องบิน การจำลองสถานการณ์การอยู่ในยานอวกาศ การจำลองการเกิดปฏิกิริยานิวเคลียร์ การจำลองการทำงานของแผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น

CAI รูปแบบนี้ส่วนใหญ่ในเนื้อหาวิชาเคมี ฟิสิกส์ หรือ วิชาด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ

CAI แบบเกม (Games)

เป็นรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่นิยมมากในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทำท่าย สามารถกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และสามารถดึงดูดผู้เรียนให้ติดอยู่กับเกมได้เป็นเวลานาน ประกอบกับวัฒนธรรมของคนยุคดิจิทัลที่ชอบใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการเล่นเกมนานพอ ๆ กับการใช้เพื่อติดต่อสื่อสาร

CAI รูปแบบนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการสร้างสถานการณ์จำลอง แต่แตกต่างกันที่ในเกมจะมีการเพิ่มบทบาทของผู้เรียนเข้าไป เช่น เกมผจญภัย เกมการต่อสู้ เกมสวมบทบาท เกมฝึกทักษะ เกมกระดานคำศัพท์ เป็นต้น

ใช้ร่วมกับการเรียนในชั้นเรียนหรือใช้ร่วมกับ CAI แบบฝึกทักษะได้เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

CAI แบบเครื่องมือและสภาพแวดล้อมแบบเปิดกว้าง (Tools and Open-ended Learning Environment)

เครื่องมือ หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เข้ามาช่วยเสริมบทเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายบางอย่าง เช่น เครื่องมือทางกราฟิกช่วยในการวาดภาพทางศิลปะ หรือสร้างกราฟทางคณิตศาสตร์ เครื่องมือคำนวณช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์หรือธุรกิจ ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนต่าง ๆ ในการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมแบบเปิดกว้าง หมายถึงการใช้สื่อคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการค้นคว้า เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น โปรแกรมมีการนำเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา นั้น ๆ

มีระบบการให้ความช่วยเหลือ ระบบสนับสนุน ระบบผู้เชี่ยวชาญ

มักใช้ในการเรียนพยาบาล หรือแพทย์สาขาต่าง ๆ

CAI แบบการทดสอบ (Test)

เป็นรูปแบบที่ใช้เพื่อวัดความรู้ของผู้เรียน โดยการทดสอบแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การทดสอบย่อย และการทดสอบผลรวม

การทดสอบย่อย เพื่อวัดความพร้อมและความสามารถก่อนเรียนของผู้เรียน รวมทั้งวินิจฉัยปัญหาและข้อบกพร่องของผู้เรียนว่าต้องการซ่อมเสริมทักษะและความรู้ด้านใด

การทดสอบรวม เพื่อสรุปผลการตัดสินว่าผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ หรือเพื่อการฝึกทำข้อสอบวัดผลเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อระดับต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนใหญ่เน้นสร้างเพื่อให้ผู้เรียน
ได้ฝึกทำแบบทดสอบที่
หลากหลาย

โครงสร้างและส่วนประกอบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

โครงสร้างแบบเส้นตรง (Linear Structure)

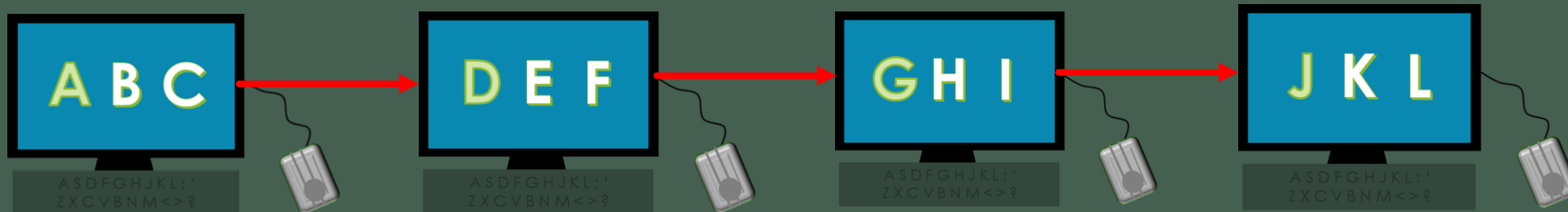
โครงสร้างแบบสาขา (Non-Linear Structure)

โครงสร้างแบบเส้นตรง (Linear Structure)

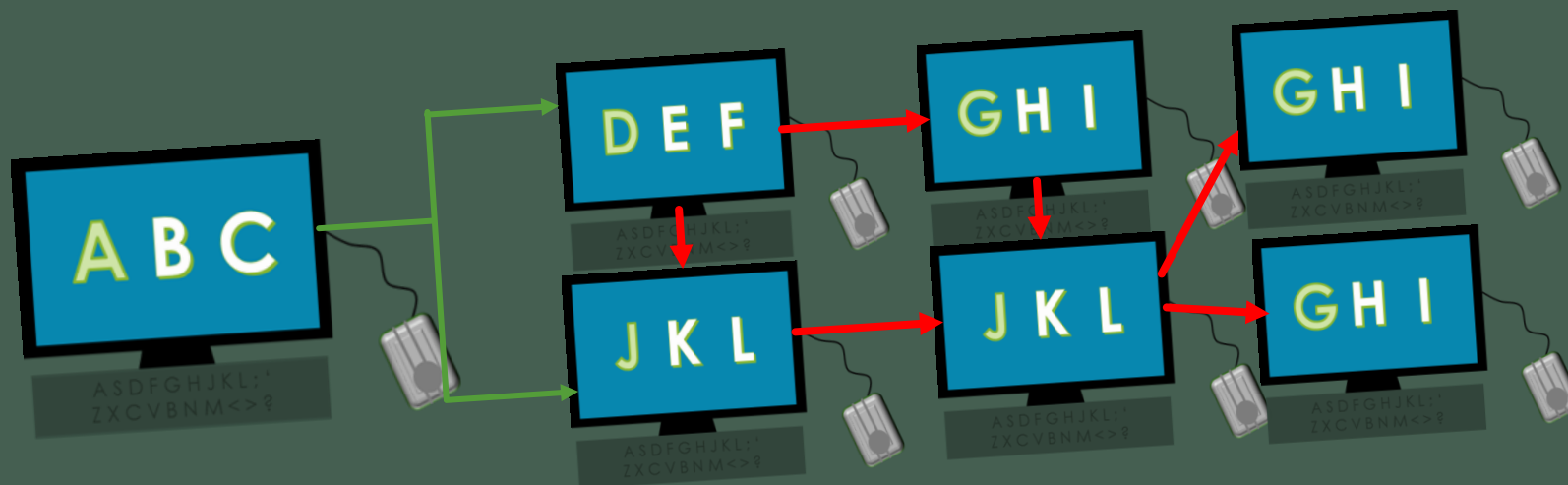
เป็นการจัดโครงสร้างของบทเรียนตามลำดับ โดยพิจารณาว่าหัวข้อใดควรเรียนก่อนเรียนหลัง การนำเสนอเนื้อหาและแบบฝึกจะเรียงต่อกันไปเป็นลำดับขั้นตอนจนจบตามที่โปรแกรมกำหนด ผู้เรียนไม่สามารถข้ามเนื้อหาหรือบทเรียนใดไปก่อนได้ ต้องทำไปเรื่อย ๆ จนจบ มักใช้กับเนื้อหาที่ต้องเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เข้าใจก่อนแล้วจึงจะไปเรียนอีกเรื่องหนึ่งได้ อาจใช้ลักษณะการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่าย ไปยาก

โครงสร้างแบบสาขา (Non-Linear Structure)

เป็นการจัดโครงสร้างที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนได้เลือกเนื้อหาบทเรียนที่ต้องการเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนบทใดหรือเนื้อหาใดก่อนก็ได้ ซึ่งสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนที่เรียนเร็วสามารถข้ามไปเรียนบทอื่นก่อน หรือสามารถข้ามไปไม่ต้องศึกษาก็ได้หากเข้าใจมาก่อนแล้ว

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ASDFGHJKL ; '
ZXCVBNM < > ?

ส่วนนำ (Title)

เป็นส่วนนำเสนอชื่อเรื่องของบทเรียนนั้น ๆ โดยเน้นสร้างความน่าสนใจและดึงดูดใจด้วยข้อความสั้น ๆ ภาพเคลื่อนไหว เสียง และสีสรร เพื่อเร่งเร้าให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ส่วนชี้แจงบทเรียน (Introduction)

เป็นส่วนที่แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงวิธีการใช้บทเรียน และการควบคุมบทเรียน เช่น การใช้ปุ่ม แป้นพิมพ์ การคลิกเลือก รายการต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

A screenshot of a lesson interface. At the top left is a pink pig character with wings and a red heart. The title bar says 'ยินดีต้อนรับเข้าสู่ "บทเรียนการออม"'. Below it is a yellow cloud containing the text 'วัตถุประสงค์ของบทเรียน'. A large white cloud contains two bullet points: '- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายวิธีการออมเงินได้' and '- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกประโยชน์ของวิธีการออมเงินได้'. At the bottom right is a red starburst with the word 'คลิก' and a blue circle with the letter 'M' and the text 'หน้าหลัก'. The background shows a classroom with desks and a chalkboard.

ส่วนวัตถุประสงค์ (Objectives)

เป็นส่วนสำหรับแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนทราบเป้าหมายของการเรียนในครั้งนั้น ซึ่งเขียนอยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนอ

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ส่วนเมนู (Menus)

ทำหน้าที่เชื่อมโยงเนื้อหาย่อยบทต่าง ๆ ทั้งหมดในบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความสนใจก่อนหรือหลังได้ตามความต้องการ โดยอาจใช้ข้อความ หรือภาพประกอบที่สื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ส่วนเนื้อหา (Content)

เป็นหัวใจสำคัญของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยอาศัยการนำเสนอที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย อาจใช้ภาพ กราฟิก ตาราง ภาพเคลื่อนไหว เสียง หรือวีดิทัศน์ เข้ามาประกอบ โดยเฉพาะเนื้อหาที่มีความซับซ้อนหรือยากแก่การเข้าใจ อาจใส่เสียงบรรยายประกอบลงไปด้วย

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

A graphic of a chalkboard with a blue border and a green background. It contains five rows of Thai words, each with two buttons: a blue button labeled 'คำเป็น' and a green button labeled 'คำตาย'. The words are: ๑. ง่าย, ๒. โลก, ๓. เกณฑ์, ๔. เพราะ, ๕. หน้า. At the bottom left, there is a button labeled 'กลับหน้าหลัก' (Back to Main Page). At the bottom right, there is a button labeled 'ถัดไป' (Next).

ส่วนฝึกปฏิบัติ/แบบฝึก (Practice)

เป็นส่วนสำหรับการทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนได้ศึกษาจากบทเรียน โดยมีการนำเสนอในหลากหลายรูปแบบ เช่น มีสถานการณ์จำลอง การเล่นเกม การทำแบบฝึกหัดประเภทจับคู่ แบบฝึกหัดแบบตัวเลือก เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลป้อนกลับทันทีเพื่อให้การเสริมแรงให้กำลังใจผู้เรียนและให้ผู้เรียนสนใจยิ่งขึ้น

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ส่วนสรุปเนื้อหา (Summary)

เป็นการสรุปเนื้อหาในประเด็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาส่วนนั้นไปใช้งานต่อไป ในกรณีที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน เช่น ทำแบบทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์ บทเรียนอาจให้หน้าเนื้อหาเพิ่มเติมหรือใช้สื่ออย่างอื่น เพื่อช่วยเหลือและแนะแนวทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ ปรับความรู้ความเข้าใจก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาช่วงต่อไปได้

สรุปบทเรียน

ผลไม้กลับชาติเป็นการคิดหาวิธีที่จะนำผักและผลไม้ที่มีสรรพคุณทางยา รับประทานยากมาทำให้รับประทานง่ายขึ้น โดยการกลับรสชาติของผักและผลไม้ที่มีรสขม เปรี้ยว เผ็ด ให้เป็นหวาน ช่วยยืดอายุการเก็บรักษาให้นานขึ้นแต่ยังคงสรรพคุณทางยาไว้อย่างครบถ้วน ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้มากมาย

ส่วนประกอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1. การแสดงอิริยาบถต่างๆของคนเรา เรียกว่าอะไร

ก. มารยาทไทย

ข. การเคารพ

ค. การให้เกียรติ

ง. ความอ่อนน้อมถ่อมตัว

Back Next

An illustration of a child sitting in a hot air balloon basket, floating in the sky. There are several colorful balloons (pink, yellow, orange) attached to the basket. The background is a colorful, wavy pattern.

ส่วนแบบทดสอบ (Test)

เป็นส่วนที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หลังจากผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาบทเรียนจบแล้ว มีการวัดและประเมินผลโดยรวมของเนื้อหาทั้งบทเรียน ซึ่งเรียกว่า “แบบทดสอบหลังเรียน” (Posttest) ส่วนใหญ่ใช้เป็นแบบทดสอบแบบตัวเลือก หรือจับคู่

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

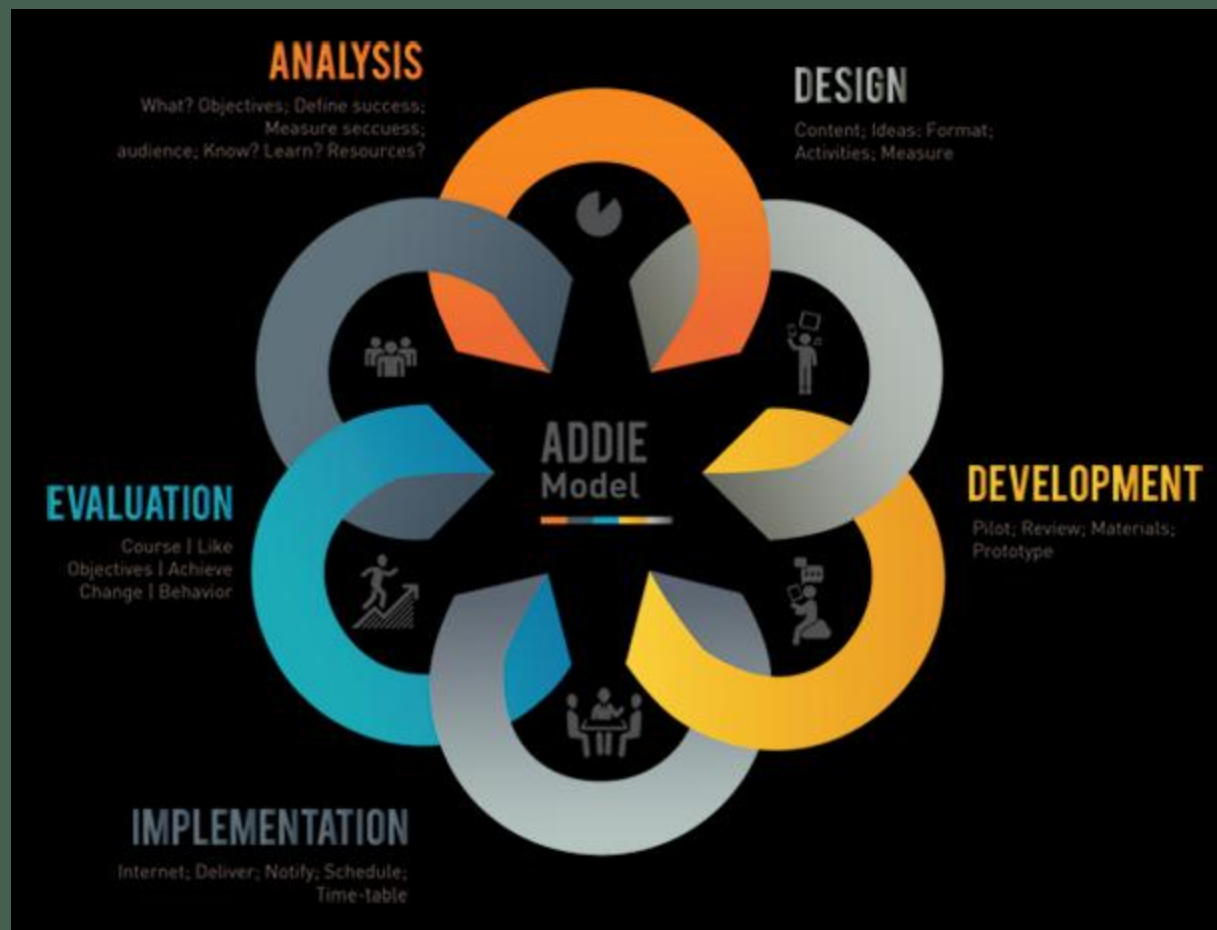
เป็นส่วนที่ใช้สำหรับวัดความสามารถก่อนเรียนของผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษามาก่อนหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงเนื้อหาบทเรียน และเพื่อการเปรียบเทียบการเรียนรู้หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้ว ซึ่งจะเป็นการประเมินบทเรียนไปในคราวเดียว

ร่วมกันสรุป

- ให้นักศึกษาสรุปความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- สรุปรูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และแยกแยะความแตกต่างของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแต่ละประเภท
- สรุปคุณลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ADDIE Model

การวิเคราะห์ (Analysis)

วิเคราะห์ความจำเป็น

วิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอน

วิเคราะห์ผู้เรียน

วิเคราะห์เนื้อหา

ความจำเป็น ในการจัดทำบทเรียน CAI เช่น เวลาเรียนไม่เพียงพอกับเนื้อหา มีบางเนื้อหาสอนเข้าใจได้ยาก นักเรียนกลุ่มใหญ่ไม่สามารถสอนรายบุคคลได้ และสอนไม่ทั่วถึง เป็น การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งอาจมาจากการสังเกต หรือการศึกษาปัญหาโดยวิธีการวิจัย

การวิเคราะห์ (Analysis)

วิเคราะห์ความจำเป็น

วิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอน

วิเคราะห์ผู้เรียน

วิเคราะห์เนื้อหา

รูปแบบการเรียนการสอน

หมายถึง วิธีการที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนศึกษา อาจเป็นการสร้างบทเรียนแบบนำเสนอเนื้อหา เพื่อการฝึกฝน เพื่อการทดสอบ เกมการศึกษา เป็นต้น การวิเคราะห์นี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถกำหนดรูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้อย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์ (Analysis)

วิเคราะห์ความจำเป็น

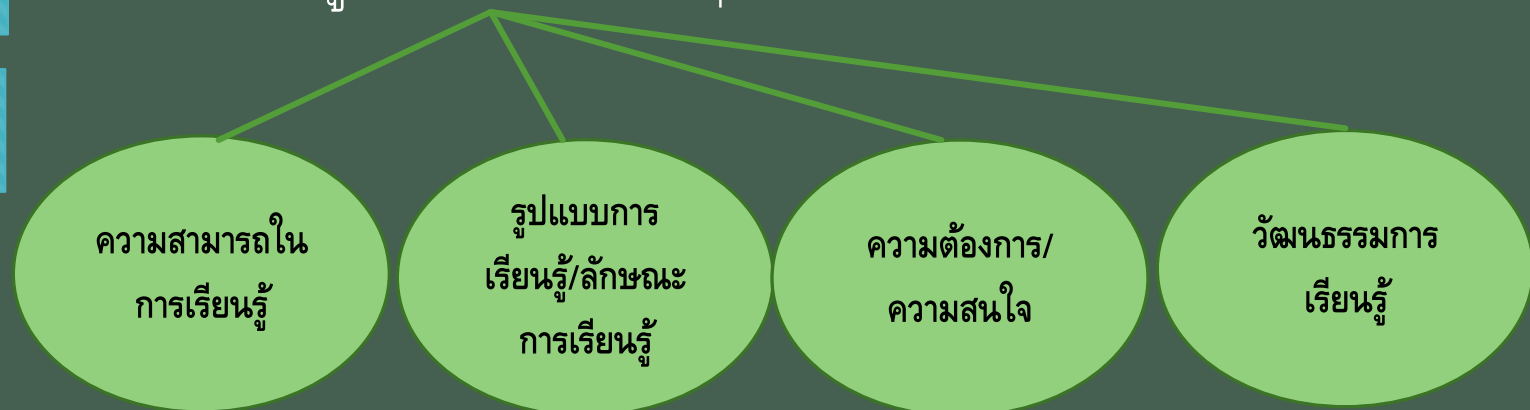
วิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอน

วิเคราะห์ผู้เรียน

วิเคราะห์เนื้อหา

ผู้เรียน

เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอน/ผู้ออกแบบสื่อต้องวิเคราะห์ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่

การวิเคราะห์ (Analysis)

วิเคราะห์ความจำเป็น

วิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอน

วิเคราะห์ผู้เรียน

วิเคราะห์เนื้อหา

เนื้อหา

เนื้อหา คือ หัวใจสำคัญของบทเรียน ดังนั้นผู้สอน/ผู้ออกแบบต้องวิเคราะห์เนื้อหาได้สอดคล้องกับความจำเป็น รูปแบบการเรียนการสอน และผู้เรียน

การออกแบบ (Design)

การออกแบบเนื้อหา/
จุดประสงค์

การออกแบบการเรียนรู้
การสอน

การออกแบบการวัด
ประเมินผล

การออกแบบหน้าจอ
บทเรียน

การออกแบบ
การปฏิสัมพันธ์

การออกแบบ (Design)

การออกแบบเนื้อหา/จุดประสงค์

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. การเตรียมเนื้อหา
3. การออกแบบเนื้อหา
4. การออกแบบข้อความสำหรับการประเมิน

การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม โดยระบุข้อความให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถอะไรหลังเรียนด้วยบทเรียนจบ
2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้กระชับสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนที่ต้องการนำเสนอ
3. เขียนข้อความโดยมีคำบอกพฤติกรรมของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นภายหลังการเรียนด้วยบทเรียน

การออกแบบ (Design)

การออกแบบเนื้อหา/จุดประสงค์

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. การเตรียมเนื้อหา
3. การออกแบบเนื้อหา
4. การออกแบบข้อความสำหรับการประเมิน

การเตรียมเนื้อหา

1. วางโครงสร้างของเนื้อหา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่
อย่างชัดเจน โดยเนื้อหาทั้งหมดต้องเป็นเรื่องเดียวกัน หรือ
ต่อเนื่องกัน
2. คัดเลือกเนื้อหาที่จะนำเสนอ ควรเป็นเนื้อหาที่กระชับ
ได้ใจความ เน้นเฉพาะประเด็นสำคัญ เนื่องจากมีพื้นที่ในการ
นำเสนอจำกัดกว่าสื่อประเภทอื่น ผู้สอนจึงต้องพิจารณา
เป้าหมายหรือจุดประสงค์ให้ชัด
3. เรียงลำดับหัวข้อเนื้อหา
4. ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน เพื่อให้
เข้าใจได้ง่าย

การออกแบบ (Design)

การออกแบบเนื้อหา/จุดประสงค์

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. การเตรียมเนื้อหา
3. การออกแบบเนื้อหา
4. การออกแบบข้อความสำหรับการประเมิน

การออกแบบเนื้อหา

เป็นการออกแบบเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

1. เนื้อหาด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ ต้องมีการกำหนดเนื้อหาให้ชัดเจน อาจแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่มีความต่อเนื่องกัน เรียงจากง่ายไปยาก หรืออาจเรียงแบบไม่เรียงลำดับก็ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหา ซึ่งต้องวิเคราะห์จากหลักสูตร

2. เนื้อหาด้านทักษะและการปฏิบัติ มักมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสอน กฎเกณฑ์ ทฤษฎีและทักษะต่าง ๆ เช่น เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ ซึ่งนิยมนำมาใช้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. เนื้อหาด้านเจตคติ การเปลี่ยนแปลงเจตคติทำได้ค่อนข้างยาก ซึ่งอาจนำเนื้อหาที่ใกล้เคียงหรือเกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันมาอธิบายประกอบการเรียนการสอน ซึ่งอาจใช้การแสดงบทบาทสมมติ การสร้างสถานการณ์ ปัญหาและให้ผู้เรียนแก้ปัญหา การใช้เกมประเภทสวมบทบาท เป็นต้น

การออกแบบ (Design)

การออกแบบเนื้อหา/จุดประสงค์

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. การเตรียมเนื้อหา
3. การออกแบบเนื้อหา
4. การออกแบบข้อความสำหรับการประเมิน

1. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ต้องออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ระดับความยากง่ายต้องสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนต้องเป็นแบบทดสอบคู่ขนานที่มีความยากง่ายใกล้เคียงกัน แต่ไม่ใช่ข้อสอบชุดเดียวกัน

2. การสร้างแบบฝึกหัด

เน้นการแสดงผลย้อนกลับทันที และมีการอธิบายเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้ทราบว่าถูกหรือผิดเพราะอะไร เป็นการขยายความคิดและขอบเขตความรู้ของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

3. คำถามที่ใช้ในบทเรียน

ส่วนใหญ่เป็นคำถามให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว และมีคำถามประเภทให้เลือกถูกผิด หรือให้จับคู่คำตอบ

HOMEWORK

- ให้นักศึกษาจับกลุ่ม 3 คน
- ออกแบบสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดย ให้ทำการวิเคราะห์ และการออกแบบตามลำดับที่เรียนไป

○ วิเคราะห์

วิเคราะห์ความจำเป็น
วิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอน
วิเคราะห์ผู้เรียน
วิเคราะห์เนื้อหา

○ ออกแบบ

การออกแบบเนื้อหา/จุดประสงค์
การออกแบบการวัดประเมินผล
การออกแบบการเรียนการสอน

ข้อสอบกลางภาค

- การประยุกต์นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- แนวโน้มของเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้เพื่อการศึกษาในอนาคต หรือศตวรรษที่ 21
- บทบาทครูในยุคศตวรรษที่ 21
- สื่อการเรียนการสอน การเลือก การใช้ การออกแบบโดยใช้ ADDIE model